

Andante

ŞUBAT 2012 - Yıl 9 Sayı 66 - Fiyatı 7 TL

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi - www.andante.com.tr

Erol Erdinç:
"Orkestraların
yüzü gülecek"

Pelin Halkacı Akın

İstanbul'un
kronikleşen konser
salonu problemi

Emre Aracı,
bestecinin torunu
Simonetta Puccini
ile İtalya'da buluştu

IACOMO

P
UCCINI

WWW.ANDANTE.COM.TR YEPYENİ TASARIMI VE İÇERİĞİYLE YAYINDA!

30

Emre Aracı, büyük besteci Giacomo Puccini'nin hayattaki tek varisi olan torunu **Simonetta Puccini** ile Milano'da çok özel bir görüşme yaptı ve ayrıca bestecinin Torre del Lago'daki evini ziyaret etti.

46

Şefik Kahramankaptan, yeni Güzel Sanatlar Genel Müdürü **Erol Erdinç** ile görüştü.

22

Frankfurt Müzik Fuarı
21 Mart'ta kapılarını açıyor.

**ANDANTE'YE ABONE
OLANA 5 ADET CD
HEDİYE EDİYORUZ**

Abone olup **EMI** ve **SONY** etiketli **5 adet CD** kaydı sahibi olmak için **sayfa 100'deki abone formu**'nu doldurup bize ulaştırmanız yeterli.

52

Ersin Antep soruyor: TRT'ye göre müzik kültür mü, eğlence mi?

79

IDOB'un yeni yapımı **Genç Werther'in Acıları**'nı izledik.

BU SAYIDA NELER BULACAKSINIZ

4 Kulis

Türkiye'den ve dünyadan klasik müzik haberleri

12 Gençlerden Haberiniz Var mı? | Şefik Kahramankaptan

Dutilleux Yarışmasında ikincilik ödülü Yiğit Kolat'ın

14 Kontrpuan | Norman Lebrecht

Küçük dev adam artık şarkı söylemeyecek

16 Kaçmaz | Mehmet Ergüven

Operada özgün dil sorunu

20 Konser Sahnelerinden | Tufan Türeng

Gergiev ve Trifonov'dan İş Sanat'ta Çaykovski şöleni

26 Şule Köken | Onur Aydın

39 Londra Gündemi | Jessica Duchen

Torre Del Lago'ya selamlarla

40 Nasıl Öldüler? | Dr. Halil Tekiner

Puccini'nin gırtlak kanseri ameliyatı

56 Konserler Şehri İstanbul | Alexandra Ivanoff

İstanbul'a konser salonu yapmak neden bu kadar zor?

64 İzmirin Çoksesli Tarihi | Yaşar Ürük

66 Notalar ve Sözcükler | Aydın Büke

Pelin Halkacı Akın ile yolculuk

42 Operanın Başyapıtları | Ayşe Öktem

G. Puccini Bat'ının Kızı

69 Piyano Kliniği | Buğra Gültek

70 Müzik Analiz | Güray Başol

İspanyol Rapsodisi

72 Çalgı | Yeni Ürünler

74 Klasik Gitar | Tolgahan Çoğulu

76 Konser-Opera-Bale-Dans | Eleştiriler

82 Audio & Video | Yeni Ürünler

83 Yüksek Sadakat | Tunçel Gülsoy

Cüneyt Borçbakan ile Hi-Fi tutkusu üzerine

86 Kayıt Masası

Sedef Erçetin Atal'ının yeni albümü: Metamorphosis

88 Benim Koleksiyonum

Ayşe Öktem diskoteğini tanıtıyor

90 Efsane Yorumcular | Murat Özkoyuncu

'Piyanonun Prens'i' Claudio Arrau

94 Koleksiyon | Feyzi Erçinaz

Brahms'in karanlık konçertosu

96 CD-DVD-LP-Kitap | Eleştiriler

98 Numaralı Gözlük | Murat Beşer

Güray Başol

guray.basol@andante.com.tr

Ravel'in orkestra yazısında bir zirve

İspanyol Rapsodisi

Maurice Ravel'in en sevilen yapıtlarından biri olan *İspanyol Rapsodisi*, aynı zamanda ilk bölümü *Prélude à la nuit*'den başlayarak bambaşka bir ses evrenini ortaya koymasıyla, sadece bestecinin yapıtları açısından değil, çağının "yeni müzik" arayışlarında da bir dönüm noktası olarak kabul ediliyor.

1907 yılında bestelenen *İspanyol Rapsodisi* (Rapsodie Espagnole), Ravel'in orkestra için yazdığı eserlerin en önemlilerinden biri olarak kabul edilir. Eserin bestelendiği dönemde müzikbilimciler, ortaya çıkan müzik stilleri hakkında çeşitli yazılar yazıyor, kendisine göre kurallar belirleyen "yeni müzik" arayışları ile detaylı olarak ilgileniyorlardı. Dönemin önde gelen müzik yazarlarından Calvocoressi: "Stil arayışları yavaş bir şekilde ilerledi; Genel olarak baktığımızda Beethoven, Schubert ve Weber birbirlerinin çağdaşları olmuş, benzer ritimleri, akorları ve melodileri kullanmışlardır. Günümüzde ise, bestecilerin müzik yazıları çok daha fazla yenilikçi ve zengin ifadelerden oluşmaktadır" diyerek o dönemdeki stil çeşitliliğine dikkat çeker.

Müzikteki bu yeni çeşitlilik içerisinde beste çalışmalarına devam eden Ravel, Fransız kültürüne yakın diğer kültürlerden

etkilenmiştir. Edouard Lalo'nun *İspanyol Senfonisi*, Massenet'nin *Scènes Alsaciennes* (Alsace Sahneleri) gibi eser örneklerinin dışında Rimski-Korsakov'un *İspanyol Kapriçyosu* adlı eserinden de etkilenen besteci, *İspanyol Rapsodisi* adlı yerel müzik biçimlerini kullandığı, dört bölümden oluşan (*Prélude à la nuit*, *Malagueña*, *Habanera*, *Féria*) adlı eserini besteledi. Ravel, Debussy'nin etkisinde kaldığı bu dönemde İspanyol müziğinden çok Bask yöresi müziğini öne çıkarmayı hedeflemiş, hatta Bask kökenli annesinin söylediği yöre şarkılarından esinlenmiştir. Orkestrada kullandığı çalgı seçimi ise, Richard Strauss'un seçimine yakınlık gösterir.

Eser, orkestra çalgıları için ustalık gerektiren sololar ve pasajlar içermesi nedeniyle "senfoni" karakterinden farklıdır. Gecenin tasvir edildiği ilk bölümde, *mf* (mezzo forte)'den daha güçlü bir nüans bulunmamaktadır.

Sonat formunu (A-B-A) kullanan Ravel, B bölümünde ikinci temayı sunmuştur. Eserin başında, keman ve viyolalarda duyulan 4 notalı motif (fa, mi, re, do#) modal müziği

çağırıştırır. 4 notadan oluşan bu motif, bölüm boyunca bir çalgıdan diğerine geçer. Kontrbas ve viyolonseller ise bu motife dörtlü aralık ile eşlik eder. Dördüncü ölçüde dört notadan oluşan motif eşliğinde flüt ve klarinette duyulan ritim, birinci temanın çağrışımıdır. Temanın tam halini ise klarinet oktav olarak, yine viyolonsellerin çaldığı dört notadan oluşan motif eşliğinde 14. ölçüde duyurur.

Hemen arkasından kemanlarda duyulan *ppp* nüanstaki tremololar ise geceyi simgeler. Bu tremololarda kullandığı ölçüden ölçüye değişen ritim ise doğanın karmaşık yapısını simgeler niteliktedir.

Tema 1 çağrışımı

Dört notalı motif

Dört notalı motif

Gece

3/4 6/8

Başta Rimski-Korsakov'dan esinlenerek yola çıkan Ravel, Rus meslektaşının aksine melodileri devamlı süslemek yerine onları çeşitli çalgılara yayarak yeni bir anlayış yaratmıştır.

İkinci temanın yaylılarda yine dört notadan oluşan motif eşliğinde iki kere duyulmasının ardından bu motif, tekrar eden üç notaya dönüşür. Developman bölümünde yer alan bu değişiklik ile beraber daha yavaş tempoya geçilir ve gitar doğaçlamasını andıran ikili klarinet solosu, kontrbas ve viyolonseller eşliğinde sunulur. Barok süitle- rin prelüdülerinde bulunan ve bölümün kadansında kullanılan bu doğaçlama stili de, Ravel'in gelenekçi yanına örnek oluşturur.

Kadansın hemen ardından A bölümü, yani dört notadan oluşan motif ve birinci tema yeniden belirir. Bölümün sonuna yaklaşılrken bu kez iki fagot, klarinet kadan- sındaki gibi, viyolonseller ve kontrbaslar eşliğinde kadanslarını çalarlar. Kadansın sona ermesiyle bölümü sonlandıracak olan *coda* karşımıza çıkar.

Coda, bölüm başında birinci temayı çağrıştıran ritim ve dört notalı motiftan oluşur ve ikisi La majör akorda buluşup bölümü sonlandırırlar.

İkinci bölüm *Malagueña*, ilk bölümde bulunan motiflerin özellikle bas çalgılar tarafından desteklendiği, temanın değişik çalgılar arasında dolaştığı, vurmalarının daha aktif olduğu Malaga folklor dansıdır. Üçüncü bölüm *Habanera*, armonilerin daha belirsiz olduğu, alışılmışın dışındaki armoniye tiz ve yabansı seslerin eşlik ettiği, melodinin bu iki unsurla harmanlandığı yavaş bölümü oluşturur. Son bölüm *Feria* ise bir zafer havasındaki orkestranın tüm gücünü özgürce gösterdiği final bölümüdür.

Ravel, bu eseri ile müzik tarihinde önemli bir orkestrasyon ustası olarak ön plana çıkmıştır. Başta Rimski-Korsakov'dan esinlenerek yola çıkan Ravel, Rus meslektaşının aksine melodileri devamlı süslemek yerine onları çeşitli çalgılara yayarak yeni bir anlayış yaratmıştır. Özellikle, önce piyano için yazdığı, sonradan orkestrasyonunu yaptığı *Une barque sur l'Océan* (Okyanusta Bir Yelkenli) isimli yapıtının tepkiyle karşılanmasından sonra gelen bu başarı, daha eserin ilk seslendirilmesinde kendini belli etmiş, *Malagueña* konserde bis olarak çalınmıştır.

İlk olarak iki piyano için yazılan, sonra orkestraya uyarlanan eserin ilk seslendirilişini dönemin önemli şeflerinden Edouard Colonne, Châtelet Tiyatrosu'nda kendi adıyla anılan konser serileri içerisinde gerçekleştirmiştir. Roland Manuel, bir yazısında "İspanyol Rapsodisi, ilk defa gergin ve kıvrak orkestranın şeffaf, duru ve dinç bir yazı diliyle bulunduğu, ipek gibi ve kuru sesli, "Ravel markalı" senfonik bir yapıt. Hiçbir orkestrasyonda tutti'ler bu kadar yorucu, piano nüansları bu kadar hafif olma-

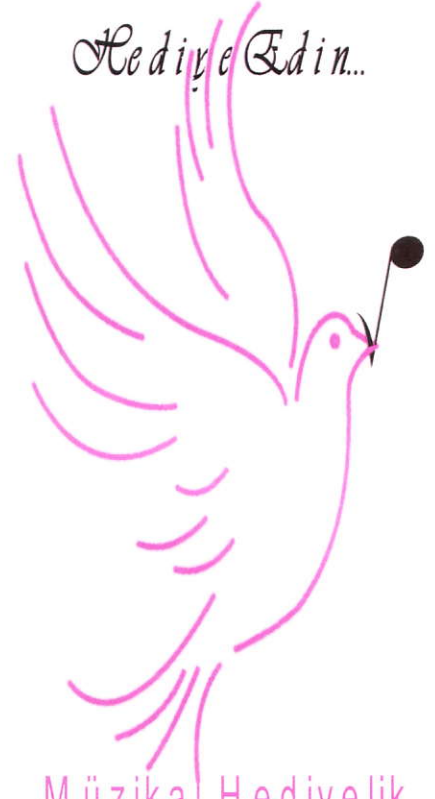

muştı" diyerek Ravel'in orkestrasyondaki başarısının altını çizerken, Jean Marnold ise *Mercude de France*'da kaleme aldığı yazısında, "Daha önceden duyduğumuzu sandığımız ama hiçbir şeye benzetilemeyen bir müzik bu; sanki bilinmeyen bir orkestrayı keşfediyormuş gibi, kulağımıza perişan gelen armonik tınlar ve aynı aileden gelen çalgıların anlaşılması güç vurgular barındırdığı bir eser. Bana üç senfoniye orkestraya uyarlıyormuş hissini veriyor." diyerek eserdeki çalgı seçimini ve armoni kullanımını eleştirmiştir.

Ravel'in orkestra eserleri arasında dönüm noktası sayılabilecek yapıt, *La Valse*, *Bolero* ve *Daphnis ve Chloé* adlı eserleri için de besteciye temel oluşturmuştur. A

*Verdiklerinize
Müzik
Hediye Edin...*

Müzikal Hediye

Takıdan, Tekstile, Büsten Şemsiyeye, Kalemde Bornoza...

15.000 çeşit

Top t a n

O n l i n e

P a r e k e n d e

www.kugumuzik.com

Bayilik İçin Arayınız.

Kuğu Müzik Aletleri

Tel: 0 216 455 51 46 0 555 685 58 03

Ataşehir Bulvarı 36 Ada Ata 2/1 No:60 Ataşehir İstanbul